УДК 336.662
JEL F38, F53, K34
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-3822-4803
DOI https://doi.org/10.17721/tppe.2021.43.16

Мірошниченко О.Ю., к.е.н., доцент
КНУ імені Тараса Шевченка
Карпушина М.М., економіст
КНУ імені Тараса Шевченка

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ВИМОГ МІЖНАРОДНОГО ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Розглянуто стан трансфертного ціноутворення в Україні. Встановлено, що трансфертне ціноутворення в Україні перебуває на стадії формування. Визначено особливості та перспективи впровадження вимог міжнародного трансфертного ціноутворення з використанням «Трирівневої моделі документації з трансфертного ціноутворення, рекомендованої OECP (крок 13 плану BEPS)». Розглянуто правові аспекти регулювання запобігання та мінімізації переміщення прибутку, ухилення від сплати податків транснаціональними корпораціями, зокрема «пакет BEPS» та ін. Визначено місце України в рейтингу Paying Taxes у 2015-2020 рр. Тенденції 2015-2020 рр. свідчать про формування податкової дисципліни щодо своєчасності та повноти подання звітності з трансфертного ціноутворення. Проаналізовано динаміку поданих Звітів про контрольовані операції в Україні у кількісному та вартісному вираженні у 2013-2020 рр. Досліджено обсяги контрольованих операцій у розрізі країн та за предметом операцій у 2020 р. Встановлено, що найбільшу питому вагу в загальному обсязі контрольованих операцій займають банківські послуги (37%) та операції з товарами (35%), а найбільший обсяг контрольованих операцій здійснюється у Швейцарії. Розглянуто особливості впровадження в Україні плану BEPS (Розмивання бази оподаткування й виведення прибутку з-під оподаткування) як міжнародного проєкту Організації економічного співробітництва та розвитку (OECP) та країн G20. Охарактеризовано нововведення, що відбулися в податковому законодавстві у сфері трансфертного ціноутворення, та особливості запровадження трирівневої структури звітності з трансфертного ціноутворення в Україні. Представлено рейтинг World Transfer Pricing 2022 компаній України, що пропонують послуги у сфері трансфертного ціноутворення. Визначено проблеми, які перешкоджають ефективній імплементації вимог міжнародного трансфертного ціноутворення в Україні та запропоновано заходи, які варто вжити для їх подолання.

Ключові слова: *трансфертна ціна, трансфертне ціноутворення, пов'язані сторони, контрольовані операції, транснаціональні компанії.*

Постановка проблеми. Сучасна глобальна економіка пов'язана зі стрімкою цифровізацією, усуненням торговельних бар'єрів, вільним рухом капіталу та

інтелектуальних ресурсів, а також високим рівнем інтеграції національних і міжнародних ринків. Транснаціональні компанії реагують на нові виклики перетворенням бізнесу з локальних окремих підприємств у глобальні ланцюги поставок. Виробники переміщуються з країн з високими витратами в ті країни, де їх рівень є низьким. Нові технології та засоби комунікації дозволили підтримувати інтеграційну політику та управління всією групою підприємств в рамках однієї транснаціональної компанії. Така структура управління надає транснаціональним компаніям додаткові переваги: розміщення ключового персоналу, виробництва та інших цінних активів у різних місцях; дозволяє оптимізувати виробництво та мінімізувати витрати; створює можливість переміщення прибутків з країн з високим рівнем оподаткування до країн, у яких такий рівень є значно нижчим.

Трансфертне ціноутворення спрямоване на встановлення відповідності ринковим умовам заданої вартості, за якою пов'язані особи здійснюють операції. Останнім часом у зв'язку зі стрімким розвитком економічних процесів та збільшенням кількості міжнародних корпорацій посилюється актуальність розгляду питань трансфертного ціноутворення.

Аналіз останніх публікацій. Дослідженням особливостей трансфертного ціноутворення науковці почали займатися ще на початку XX ст. Механізм застосування трансфертного ціноутворення розглядали закордонні та вітчизняні вчені: В. Вудвард [1], Р.М. Бітсма [4], Г.М. Калач [9], М.О. Мішин [15] та інші. Зокрема, питання правового регулювання трансфертного ціноутворення досліджували К.О. Гетьман [6], А.В. Максименко [13] та Р.В. Джох [8]. В.І. Коротун [12], О.Р. Кіляр та Р.В. Фроленко [10] розглядали особливості впровадження трансфертного ціноутворення в Україні. Законодавче регулювання трансфертного ціноутворення в Україні запроваджено з 1 вересня 2013 р. Трансфертне ціноутворення в Україні регулюється статтею №39 Податкового Кодексу України (ПКУ) [16] та трактується як система в рамках якої визначається «справедлива» ціна послуг і товарів, вартість інших об'єктів договірних відносин в контрольованих операціях, які визнаються такими податковим законодавством.

Невирішені частини проблеми. Трансфертне ціноутворення в Україні перебуває на стадії формування. Питання впровадження вимог міжнародного трансфертного ціноутворення та використання «Трирівневої моделі документації з трансфертного ціноутворення, рекомендованої ОЕСР (крок 13 плану BEPS)» є недостатньо розглянутими у науковій літературі та потребують глибшого дослідження.

Метою статті є дослідження особливостей застосування трансфертного ціноутворення, динаміки контрольованих операцій та аналізу особливостей впровадження у вітчизняну практику «Трирівневої моделі документації з трансфертного ціноутворення, рекомендованої ОЕСР (крок 13 плану BEPS)».

Методи дослідження. При написанні статті було використано методи аналізу рядів динаміки, табличний та графічний методи – для візуалізації результатів проведеного дослідження; методи порівняння, індукції, дедукції, систематизації та узагальнення – для формування висновків та визначення перспектив дослідження. Методологічною основою дослідження, представленого в даній статті, є нормативно-

правові акти, наукові праці вітчизняних та закордонних учених, статистична інформація, а також звіти компаній.

Результати дослідження. Внаслідок глобалізаційних процесів значна частка сучасного міжнародного бізнесу припадає на внутрішньокорпоративні операції між підрозділами транснаціональних корпорацій. Менеджмент корпорацій здійснює постійний пошук шляхів зменшення додаткового податкового навантаження. З метою оптимізації оподаткування компанії використовують механізм трансфертного ціноутворення. На сучасному етапі, у зв'язку з динамічними процесами глобалізації та зростанням багатьох міжнародних корпорацій, інтерес до цього питання є досить значним, у тому числі в Україні, де трансфертне ціноутворення набуло особливої актуальності в останні роки, чому сприяли нововведення в Податковий кодекс 2021 року.

У низці розвинених країн для боротьби з ухиленням від сплати податків уряди запровадили кілька методів, включаючи тарифні та нетарифні, які принесли значні результати. Зокрема, починаючи з 2015 р. країни-члени G20 прийняли пакет BEPS «бази розмивання та переміщення прибутку» з 15 планами дій. Так званий «пакет BEPS» спрямований на розробку рішень для запобігання та мінімізації переміщення прибутку, ухилення транснаціональних корпорацій від сплати податків.

Основним рекомендаційно-методичним міжнародним документом у сфері податкового регулювання трансфертного ціноутворення є настанови Організації з економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) 1995 р. «Про трансфертне ціноутворення для транснаціональних корпорацій і податкових органів» [18].

Документами ОЕСР з трансфертного ціноутворення керуються у своїй діяльності не тільки члени – члени цієї організації, але й окремі держави, які не є членами ОЕСР, у т.ч. Україна. У більшості країн світу вимоги щодо трансфертного ціноутворення було запроваджено ще в 30-х рр. минулого століття. В Україні подібний закон було прийнято 1 вересня 2013 р. [17].

Якщо в період з 2015-2018 рр. Україна зміцнила свої позиції в рейтингу Paying Taxes, то вже з 2019 р. вона почала їх втрачати (рис. 1). Причиною цього є підвищення загальної ставки оподаткування в 2017 р., але, незважаючи на це, Україна посідає доволі високе місце в рейтингу завдяки тому, що існують процедури внесення виправлень, електронна звітність та можливість внесення змін в Звіт про контрольовані операції.

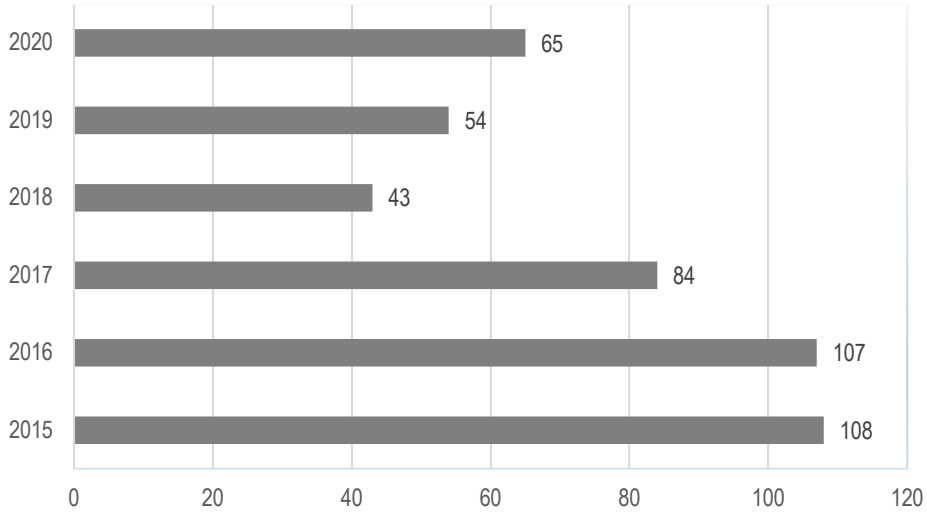
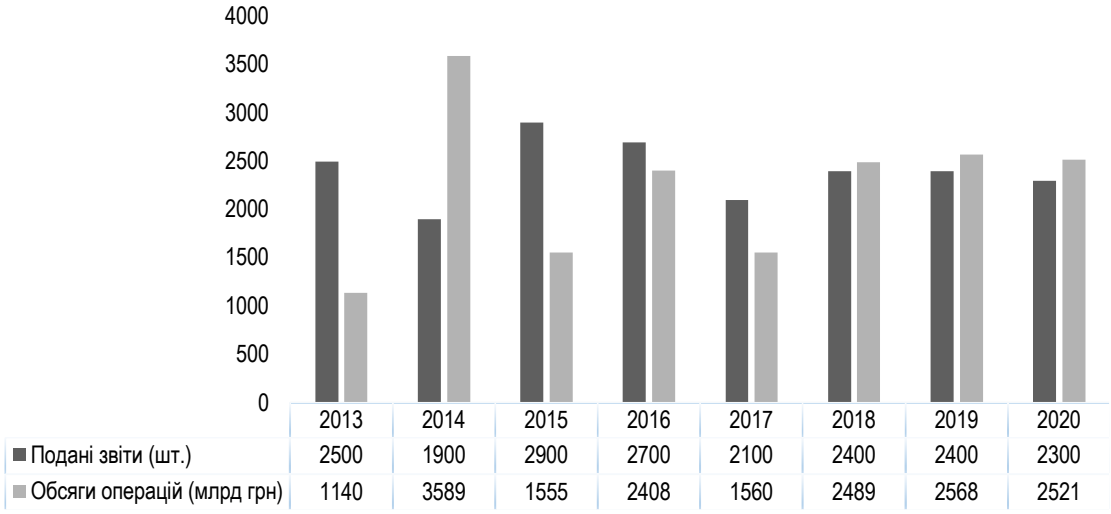

Рис. 1. Місце України в рейтингу Paying Taxes у 2015-2020 рр.
Джерело: побудовано авторами на основі [3].

Варто окреслити те, що в результаті роботи над контролем за трансфертним ціноутворенням платники податку самостійно вносять корективи до звіту про контрольовані операції, збільшуючи таким чином власні податкові зобов'язання. Так, протягом 2015-2021 рр. 1 738 підприємств України добровільно збільшили фінансовий результат на 25,3 млрд грн, у тому числі протягом 2020-2021 рр. – на 10,7 млрд гривень, що є позитивним моментом та означає посилення українськими підприємствами податкової дисципліни з трансфертного ціноутворення.

За результатами 2020 р. в Україні платниками податків подано 2,3 тис. звітів про контрольовані операції на суму 2 521 млрд гривень. Динаміка поданих звітів у кількісному та вартісному вираженні представлена на рис. 2.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Подані звіти (шт.)	2500	1900	2900	2700	2100	2400	2400	2300
Обсяги операцій (млрд грн)	1140	3589	1555	2408	1560	2489	2568	2521

Рис. 2. Динаміка декларування звітів про контрольовані операції в Україні у 2013-2020 рр.
Джерело: побудовано авторами на основі [7].

Варто зазначити, що відповідно до впровадження міжнародних вимог трансфертного ціноутворення платники податків вперше були зобов'язані до 01.10.2021 р. подати повідомлення про участь у міжнародній групі компаній. Так, 2 162 платника податків подали повідомлення про участь у міжнародній групі компаній, з яких 62% проінформували про належність до міжнародної групи компаній. Основними державами (територіями) податкового резидентства материнських компаній міжнародних груп компаній є: Кіпр, Німеччина, США, Франція та Швейцарія, Україна та Нідерланди, Австрія, Великобританія та інші країни. При цьому основними державами (територіями), в яких зареєстровані контрагенти-нерезиденти є: Франція та Австрія – для банківських операцій; Швейцарія, Нідерланди та ОАЕ – для інших операцій (рис. 3).

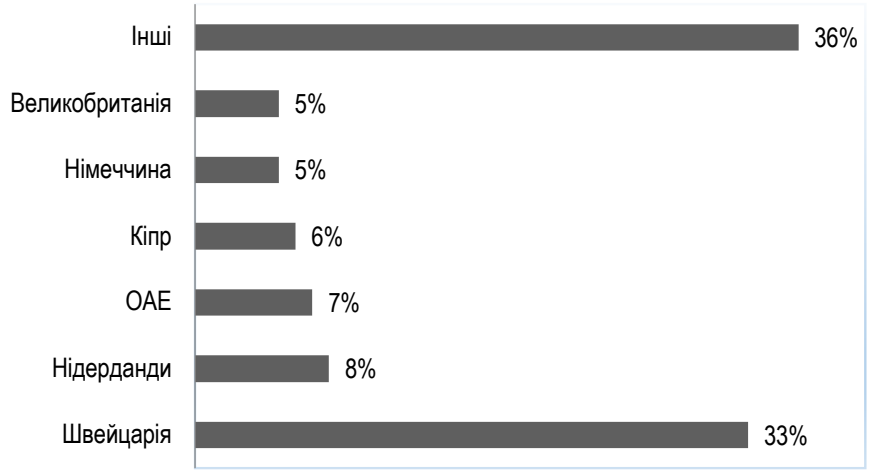

Рис. 3. Обсяги[1] контрольованих операцій у розрізі країн у 2020 р.
Джерело: побудовано авторами на основі [7].

На рис. 4 представлено обсяги контрольованих операцій в Україні за типом операцій у 2020 р. Значну питому вагу в загальному обсязі контрольованих операцій займають банківські послуги (37%) та операції з товарами (35%).

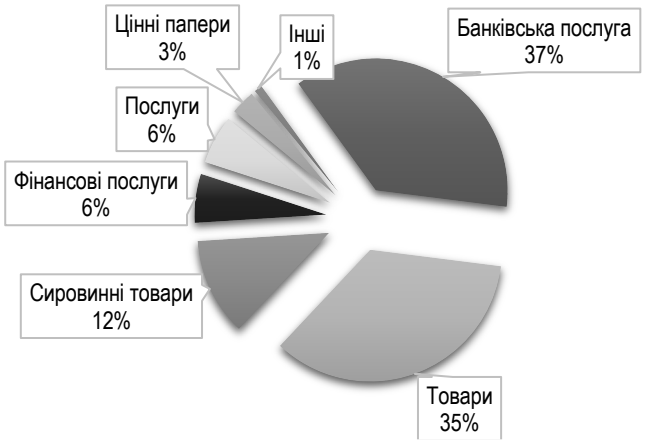

Рис. 4. Обсяги контрольованих операцій за предметом операцій в Україні у 2020 р.
Джерело: побудовано авторами на основі [7].

[1] за виключенням банківських операцій

Міжнародне оподаткування відбувається на тлі глобального прогресу у впровадженні плану BEPS (розмивання бази оподаткування й виведення прибутку з-під оподаткування), що спонукає компанії переглянути усталені практики та привести свою діяльність у відповідність до нових стандартів. План містить низку кроків для охоплення різних напрямів боротьби з агресивним податковим плануванням, зокрема:

- удосконалення правил трансфертного ціноутворення;
- запобігання ухиленню від сплати податків через міжнародні угоди;
- оподаткування прибутку підконтрольних іноземних компаній;
- обмін інформацією тощо.

З 1 січня 2017 р. Україна приєдналася до запровадження мінімального стандарту Плану BEPS (від англ. «Base erosion and Profit Shifting), який передбачає реалізацію окремих його заходів, а одним із векторів імплементації положень Плану BEPS в українське законодавство є вдосконалення процедур контролю за трансфертним ціноутворенням та за виведенням доходів за кордон (табл. 1).

Таблиця 1

Нововведення в податковому законодавстві у сфері трансфертного ціноутворення

№ з/п	Нововведення
1	Уточнення критеріїв визнання операцій контрольованими
2	Запровадження принципу превалювання суті над формою
3	Уточнення вимог щодо зіставності операцій
4	Уточнення критеріїв вибору сторони, що досліджується
5	Встановлення вимог щодо додаткових обґрунтувань в документації з трансфертного ціноутворення
6	Уточнення норми стосовно порядку та термінів проведення перевірок з питань дотримання принципу «витягнутої руки»
7	Запровадження трирівневої структури документації з трансфертного ціноутворення

Джерело: складено авторами на основі [11].

Внесені зміни до законодавства у сфері трансфертного ціноутворення стали продовженням імплементації світової практики. Наступна серія змін, яка буде використана для встановлення трьох рівнів документації для транснаціональних компаній, загальних процедур обґрунтування внутрішньогрупових послуг та інших аспектів, впроваджуватиметься найближчим часом.

У рамках реалізації положень кроку 13 Плану дій BEPS Міністерство фінансів України запровадило трирівневу структуру звітності з трансфертного ціноутворення, яка включає:

– документацію з трансфертного ціноутворення (Local File) – сукупність документів або окремий документ, складений у довільній формі, який повинен містити інформацію відповідно до вимог пп. 39.4.6 ПКУ;

– глобальну документацію з трансфертного ціноутворення (Master File) – сукупність документів або окремий документ, складений у довільній формі, який повинен містити інформацію відповідно до вимог пп. 39.4.7 ПКУ;

– звіт у розрізі країн міжнародної групи компаній (Country-by-Country Report) [2] – звіт, поданий платниками податку, якщо загальний консолідований дохід міжнародної групи компаній, до складу якого входить платник податку, за фінансовий рік, що передує звітному, розрахований відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що застосовуються материнською компанією міжнародної групи (а у разі відсутності інформації – відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку), перевищує еквівалент 750 млн євро та за наявності однієї із обставин, зазначених у пп. 39.4.10 ПКУ [14].

World Transfer Pricing разом з International Tax Review відзначають найбільш ефективні компанії у сфері трансфертного ціноутворення у світі, охоплюючи вже понад 50. Рейтингове дослідження оцінює досягнення та досвід з трансфертного ціноутворення, надаючи найбільш повну інформацію про ринок послуг у даній сфері, та включає в себе лише провідні компанії у цьому напрямі. В табл. 2 представлено рейтинг World Transfer Pricing 2022 компаній України, що надають послуги у сфері трансфертного ціноутворення, в тому числі, послуги зі складання трирівневої структури звітності з трансфертного ціноутворення.

Таблиця 2

Рейтинг World Transfer Pricing 2022

Tier 1	Deloitte
	EY
	KPMG
	PwC
Tier 2	Baker McKenzie
	DLA Piper
	EUCON Legal Group
	KM Partners - WTS
	Sayenko Kharenko
Tier 3	Avellum Partners
	BDO
	Grant Thornton
	Jurimex
Tier 4	allTax
	Emergex Business Solution

Джерело: складено авторами на основі [5].

Українські компанії надають комплексну підтримку у сфері трансфертного ціноутворення. Основою надання якісних послуг є багаторічний досвід вирішення спорів щодо звичайних цін та задіяння фахівців як з юридичною, так і з економічною освітою.

Висновки. З кожним роком стан трансфертного ціноутворення покращується в Україні і не остання роль в цьому відведена впровадженню вимог Міжнародного трансфертного ціноутворення, зокрема, поточна реалізація проєкту BEPS допоможе

удосконалити українське податкове законодавство та запровадити дієві податкові правила з урахуванням найкращих податкових практик країн-членів ОЕСР. Вже зараз існує низка компаній, що надають якісні послуги з трансфертного ціноутворення, а також пристосовуються до мінливих умов зовнішнього середовища. Крім того, очікується, що податкові реформи та механізм боротьби з ухиленнями компаній від сплати податків будуть більш прозорими в Україні.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на розгляд особливостей впровадження та використання трирівневої структури звітності з трансфертного ціноутворення. Необхідно дослідити діяльність міжнародних груп компаній з точки зору конкретних юрисдикцій, а також провести ефективний аналіз обсягу, структури діяльності та специфіки міжнародних груп компаній з метою контролю за трансфертним ціноутворенням.

Література.

1. Woodward, V. An Introduction to Risk Transfer Pricing. Journal of Performance Management. 2007. November. pp. 3–15.
2. Joshi, P. Does Private Country-by-Country Reporting Deter Tax Avoidance and Income Shifting? Evidence from BEPS Action Item 13. Journal of Accounting Research. 2020. 58(2). pp. 333-381.
3. Paying Taxes, 2020, The global picture, IFC, International Finance Corporation, The World Bank Global Annual Review. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/publications/paying-taxes-2020.html
4. Shantanu, J. Pendse. International Transfer Pricing: a review of non-tax outlook. Procedia – Social and Behavioral Sciences. 2012. No 37. pp. 337–343.
5. The guide to the world's leading transfer pricing practices. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.worldtransferpricing.com/
6. Гетьман, К.О. Деякі аспекти правового регулювання трансфертного ціноутворення: зб. наук. пр. за матеріалами інтернет-конференції, 25 червня 2021 року. – Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 126-131.
7. Державна податкова служба України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tax.gov.ua
8. Джох, Р.В. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку правового регулювання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція, 2015. 15 (1). С. 101-104.
9. Калач, Г.М., Корінь, І.С. Заходи з протидії агресивному податковому плануванню в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : «Економічні науки». 2020. No 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-3-5699
10. Кіляр, О.Р., Фроленко, Р.В. Трансфертне ціноутворення: проблеми та перспективи впровадження. Економіка та Суспільство. 2016. № 3. С. 394-398.
11. Король, С.Я., Уманців, Г.В., Шушакова, І.К. Розвиток трансфертного ціноутворення в умовах глобалізації. Економічна теорія та право. 2021. №2(45). С.87-100. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/87-100.pdf
12. Коротун, В.І. Контроль за трансфертним ціноутворенням в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 24. С. 42-46.
13. Максименко, А.В. Податковий аспект трансферного ціноутворення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/21926/64-67.pdf?sequence=1
14. Мінфін запровадив трирівневу структуру звітності з ТЦУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://news.dtkt.ua/accounting/reposts/68638

15. Мішин, М.О., Кругляк, В.В., Сапрунова, О.В. Трансфертне ціноутворення. Київ: ДП «СВЦ», 2018. 80 с.

16. Податковий Кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 21.11.2021). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

17. Про трансфертне ціноутворення (ТЦУ) простими словами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://aimarketing.info/uk/blog/transfer-pricing-blog/pro-transfertne-cinoutvorennya-tcu-prostymy-slovamy

18. Трансфертне ціноутворення 2019 – вдосконалення правил у векторі BEPS. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://euconlaw.com/transfertne-tsinoutvorennya-2019-vdoskonalennya-pravy-l-u-vektori-beps/

References.

1. Woodward, V. An Introduction to Risk Transfer Pricing. Journal of Performance Management. 2007. November. P. 3–15.

2. Joshi, P. Does Private Country-by-Country Reporting Deter Tax Avoidance and Income Shifting? Evidence from BEPS Action Item 13. Journal of Accounting Research. 2020. 58(2). pp. 333-381.

3. Paying Taxes, 2020, The global picture, IFC, International Finance Corporation, The World Bank Global Annual Review. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/publications/paying-taxes-2020.html

4. Shantanu, J. Pendse. International Transfer Pricing: a review of non-tax outlook. Procedia – Social and Behavioral Sciences. 2012. No 37. pp. 337–343.

5. The guide to the worlds leading transfer pricing practices. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://www.worldtransferpricing.com/

6. Hetman, K.O. Deiaki aspekty pravovoho rehuliuvannia transfertnoho tsinoutvorennia: zb. nauk. pr. za materialamy internet-konferentsii, 25 chervnia 2021 roku. – Kharkiv: NDI PZIR NAPrN Ukrainy, 2021. S. 126-131.

7. Derzhavna podatkova sluzhba Ukrainy. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://tax.gov.ua

8. Dzhokh, R.V. Transfertne tsinoutvorennia: prychyny vynyknennia y istoriia rozvytku pravovoho rehuliuvannia. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia: Yurysprudentsiia, 2015. 15 (1). S. 101-104.

9. Kalach, H.M., Korin, I.S. Zakhody z protydii ahresyvnomu podatkovomu planuvanniu v Ukraini. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriia : «Ekonomichni nauky». 2020. No 3. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-3-5699

10. Kiliar, O.R., Frolenko, R.V. Transfertne tsinoutvorennia: problemy ta perspektyvy vprovadzhennia. Ekonomika ta suspilstvo. 2016. S. 394.

11. Korol, S.Ya., Umantsiv, H.V., Shushakova, I.K. Rozvytok transfertnoho tsinoutvorennia v umovakh hlobalizatsii. Ekonomichna teoriia ta pravo. 2021. №2(45). S. 87-100. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/87-100.pdf

12. Korotun, V.I. Kontrol za transfertnym tsinoutvorenniam v Ukraini: problemy stanovlennia ta perspektyvy rozvytku. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2016. 24. S. 42-46.

13. Maksymenko, A.V. Podatkovyi aspekt transfernoho tsinoutvorennia. 2017. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/21926/64-67.pdf?sequence=1

14. Minfin zaprovadyv tryrivnevu strukturu zvitnosti z TTsU. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://news.dtkt.ua/accounting/reposts/68638

15. Mishyn, M.O., Kruhliak, V.V., Saprunova, O.V. Transfertne tsinoutvorennia. Kyiv: DP «SVTs», 2018. 80 s.

16. Podatkovyi Kodeks Ukrainy. Verkhovna Rada Ukrainy; Kodeks Ukrainy, Zakon, Kodeks vid 02.12.2010 № 2755-VI (Redaktsiia stanom na 21.11.2021). [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
17. Pro transfertne tsinoutvorennia (TTsU) prostymy slovamy. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://aimarketing.info/uk/blog/transfer-pricing-blog/pro-transfertne-cinoutvorennya-tcu-prostymy-slovamy
18. Transfertne tsinoutvorennia 2019 – vdoskonalennia pravyl u vektori BEPS. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: https://euconlaw.com/transfertne-tsinoutvorennya-2019-vdoskonalennya-pravy-l-u-vektori-b

Miroshnychenko O.Yu., PhD in economics,
Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Karpushyna M.M., economist
Taras Shevchenko National University of Kyiv

IMPLEMENTATION OF THE REQUIREMENTS OF INTERNATIONAL TRANSFER PRICE FORMATION AT THE ENTERPRISES OF UKRAINE: FEATURES AND PROSPECTS

The features of transfer pricing in Ukraine have been considered. It has been established that transfer pricing in Ukraine is at the stage of formation. The features and prospects for the implementation of international transfer pricing requirements using the «Three-tier model of transfer pricing documentation recommended by the OECP (step 13 of the BEPS plan)» have been identified. The legal aspects of regulating the prevention and minimization of the movement of profits, tax evasion by transnational corporations, in particular, the BEPS package, and others have been considered. The place of Ukraine in the Paying Taxes rating in 2015-2020 is determined. Trends 2015-2020 testify to the formation of tax discipline regarding the timeliness and completeness of reporting on transfer pricing. The dynamics of the submitted reports on controlled transactions in Ukraine in quantitative and value terms in 2013-2020 has been analyzed. The volume of controlled transactions by country and by subject of transactions in 2020 was investigated. It was found that the largest share in the total volume of controlled transactions is occupied by banking services (37%) and transactions with goods (35%), and the largest volume of controlled transactions is carried out in Switzerland. The features of the implementation in Ukraine of the BEPS plan as an international project of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) and the G20 countries are considered. The innovations in tax legislation in the field of transfer pricing and the peculiarities of introducing a three-level reporting structure on transfer pricing in Ukraine have been described. The World Transfer Pricing 2022 rating of Ukrainian companies offering transfer pricing services is presented. The problems that hinder the effective implementation of the requirements of international transfer pricing in Ukraine have been identified and measures have been proposed that should be taken to overcome them.

Keywords: *transfer price, transfer pricing, related parties, controlled operations, multinational companies.*